

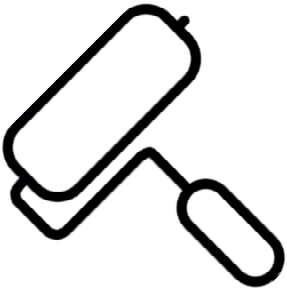
Sissejuhatuseks: Õppimine ei võrdu õpetamine

Õppijatele ei saa põhimõtteliselt ühesuunaliselt anda teadmisi edasi. Teadmised on kodeeritud närvisüsteemi neuronite vaheliste seoste süsteemina. Me ei saa otseselt muuta närvisüsteemi seoseid. Õpetaja- juhendaja ülesandeks on korrastada õpilase keskkond nii, et korrapära, nähtuste reeglipärasest olemusest oleks õpilasel lihtsam mõista.

Ükskõik millise mõiste, idee, teadmise õpetamisel õpetaja saab mõistmist lihtsustada suunates õpilaste tähelepanu olulisele, valides õpilase jaoks informatsiooni. Sellega luuakse õpilasele võimalus informatsiooni omandada.

Igasugune mõistmine eeldab üheaegselt kahe protsessi toimumist – olulise informatsiooni äratundmist/aktiveerimist ja ebaolulise informatsiooni ignoreerimist/pidurdamist või ümbermõtestamist.

Oluline on meeles pidada, et õpitava mõistega vastuolus oleva informatsiooni ignoreerimine pole passiivne vaid aktiivne protsess.

Väärmõisted tuleb sihipäraselt analüüsida ja näidata, kuidas nad õpetatavasse mõistete süsteemi ei sobi. Nii nagu on õppijapoolne aktiivne psüühiline protsess olulise informatsiooni aktiveerimine, nii on ka aktiivne mittevajaliku informatsiooni pidurdamine.

Informatsiooni valimine keskkonna organiseerimiseks õpetamisprotsessis peab lähtuma paralleelselt kahest põhimõttest:

1. Õpetatava materjali ülesehituse loogika.
2. Õpilase olemasolevad teadmised ja oskused. Erinevatel õpilastel võivad näiteks olla erinevad varasemad ümbermõtestamist vajavad teadmised (nn. "väärmõisted") ja/või erinevad ignoreerimist vajavad teadmised.

Allikas: Toomela, Aaro, 2013,. Mõtlemise areng. Määratlused ja põhimõtted. Osaliselt ilmunud ajakirjas Haridus, 2013.